

Bestuurlijke drukte: een onoplosbaar probleem?

In het heroverwegingsrapport nr.18 over het Openbaar Bestuur worden twee varianten gegeven over de toekomst van ons binnenlands bestuur. De eerste variant, die €1,8 miljard moet opleveren, schrapt het middenbestuur met de huidige provincies en waterschappen. Er moeten 25 tot 30 regiogemeenten worden gevormd. Van 13.000 politieke ambtsdragers zouden er 1.650 overblijven.

De tweede variant zou €1,45 miljard aan bezuinigingen moeten opbrengen. Het aantal provincies daalt van 12 tot 5 à 8; gemeenten tot 100 - 150.

Waterschappen gaan verder als functioneel bestuur. Er blijven zo'n 5.000 politici over van de 13.000. Deze ingrijpende wijzigingen vergen voor Variant 1 grondwetsherziening en voor variant 2 ook een langdurige overgangperiode.

Al moet de bestuurlijke drukte in ons land dringend worden aangepakt, dan zal dat niet lukken met deze varianten van hoog theoretisch en ambtelijk gehalte. Onze 13.000 politici zullen zich niet zomaar gewonnen geven; een groot aantal van hen mag er zelfs over meebeslissen. Wat dreigt is een herhaling van de eindeloze discussies in de periode 1970 – 1995 over de structuur van het Openbaar Bestuur. Het moet anders maar niet meer zoals toen. Zo'n 25 regiogemeenten bergt het schrikbeeld in zich van de stadsprovincies met een zeer groot aantal deelgemeenten. Dat idee is toen terecht door de kiezers bij referenda afgeschoten. Ook de vorming van 100 - 150 gemeenten vraagt om een zorgvuldig proces van samenwerking; geen dictaat van boven. De oplossing moet van onderop komen; medewerking belonen en niet bestraffen via bezuinigingen.

De ingeplande 1,8 miljard euro kan wel elders bij de overheid worden gevonden, bijvoorbeeld door minder formatieplaatsen. Opdracht voor politici, niet voor ambtenaren!

Luigi van Leeuwen, een Haaglander.